

Èse de dous ori in septemana: Joi-a si Dominec'a; èra candu va pretinde importanță materieloru, va esí de trei séu de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:
pe anu intregu 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu 4 fl. v. a.
„ pstrariu 2 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate:
pe anu intregu 12 fl. v. a.
„ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-a dreptulu la Redactiune Stationgasso Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiua câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, èracele anonime nu se vor publica.

Intre anuntii si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiuu tumburului câte 50 cr. pentru una data se antecipa.

Telegrama.

Alb'a Iulia 15 iuniu, 5 ore 35 min., sositu la 6 ore 10 min. dupa m. primitu la 8 ore, candu fôia dejá era sub tipariu.

„De óra-ce conferinta natiunale, reclamata de intereselu natiunali, pana la momentu nu s'a concliamatu, s'au decisu subscrisii, in urma consultariloru tiente cu mai multi inteligenti romani, si invitá inteligenti'a romana din Transilvania la conferinta pre 27 iuniu st. n. 1872 la Alb'a Iulia

Dr. Ratu, Macelariu, Nicola.“

APELU!

Considerandu, cumca una conferinta natiunale romana, reclamata din tote partile Transilvaniei, inca nu s'a concliamatu.

Considerandu, cumca alegerile sunt iminente;

Considerandu, cumca in privinta tientei romaniloru la alegerile venitorie nu avem alte conculse natiunali, afora de cele de la Mercuria;

Considerandu, cá unii sustienu, cumca acele conculse ar fi fostu aduse numai pentru periodulu trecut;

Din aceste consideratiuni, cu scopu de a statorí una tiente solidaria in causa alegeriloru, subscrisii, din consultarea mai multora, roga pre inteligenti'a romana din Transilvania, se binevoiesca a veni la una consultare in acestu obiectu pre div'a de 27 iuniu st. n. 1872, la 9 ore a. m. in Alb'a Iulia.

Alb'a Iulia, 15/3 iuniu 1872.

(Cele lalte foi romane sunt rogate a reproduce acestu apelu.)

*Dr. Ratu.
E. Macelariu.
Nicola.*

Pesta, in 22 iuniu n. 1872.

„Alegerile si alegerile,“ — *foradelegile si foradelegile,“* — *„invingerile si triumfurile,“* ce prin acelea casciga si serbodia domni de la putere si cu mamelucii loru — *in contra opozitiunei liberale si natiunale,* — acestea sunt la ordinea dile, obiectulu conversatiuniloru publice si private, — bucuria unora pucini, necasulu si superarea poporatiuniloru nestricate, intrege!

Uneltiriloru guverniali despre cari foile nedependinti, chiar si cele magiare sciu se insire date infioratorie; despre cari unu proclamu de alalta-ieri alu co-

mitetului opozitionalu centrale dice de a dreptulu, cá astadi *legile se calca in piciora*, si cá dd. de la putere au pasitu la alegeri *ca din adinsu se le falsifice*; despre cari si noi destule am insiratu in nrii precedinti si mai la vale damu si in acestu nru unele date pre caracteristice, — acestoru uneltiri guverniali a sucesu, a trantí la alegerile de pau' acuma pre cei mai multi si mai de frunte candidati natiunali si opozitionali.

De locu aici in capitale au cadutu: *Jókay, Vidats, Csernátony, si E. Simonyi*; de asemenea au cadutu: *Chorin* in Aradu, *Szontag* in Nadlacu, si inca multi alti corifei ai opozitiunei magiare.

Dintre ai nostri au cadutu: *Dr. Aless. Mocioni* in Lugosiu si Zorlentiu, *Vinc. Babesi* in Sasca, *Bocsia* si *Snu-Georgiu*, (unde in ultimulu momentu a fostu candidat de intieligenti'a natiunale, in consternatiunea ei dupa cele intielese din Sasca,) *Dr. Eugeniu Mocioni* in Fagetu, *Victore Mocioni* in Aradulu-nou!

Si — ce este mai bizaru, cá mai pretotindeni in loculu celor mai renumiti opozitionali si natiunali s'au alesu niscari ómeni — fora nici unu trecut; ómeni parte mare nooi, asiá dicendu — necunoscuti alegatoriloru. In loculu unui *Aless. Mocioni* d. e. unu *Szende* si *Petricu*, in loculu lui *Babesi* unu *Alexa Popescu*, in loculu unui *Vidats* unu *Tavaszi*, in loculu unui *Jókay* unu *Radocza*, in loculu unui *P. Szontag* unu *Dedinszky*!!

Intentiunea guvernului a fostu, pre cum este invederatu: a dovedi lumei cá, — *principiale deákiste sunt mai bune si mai poterice de cátu talentulu, vèdi'a, meritele ori-cáruia barbatu opozitionalu*; prin urmare cá — *politic'a ministeriului de astadi, legile votate de partia acestuia*, sunt adoptate si sanctionate de intrég'a tíera si de tote natiunaliatiele. Foile guvernementali — au cutesanti'a d'a spune acést'a pre facia.

Déca guvernulu ar fi crediutu cá tíer'a, maiortatea alegatoriloru, consente cu elu si cu politic'a lui, de sicuru cá nu-si luá refugiu la desperatele apucature terorisatorie si demoralisatorie si — nici acum dupa alegeri nemultiimirea si chiar indignatiunea publica nu s'ar manifestá într'o mesura insufletoria de ingrigiri seriose — pana si aici in capitale, in cátu într'unu proclamu capitululu politiciei amenintia cu mesuri martiali!

In forma si pentru strainii ce nu cunoscu impregiurarile nòstre, si n'au vedutu cu ochii loru presimile si coruptiunile ce s'au facutu prin ómenii si organelu guvernului la conscriptiuni si alegeri, póte se se primésca amintit'a dovéda; poporulu insa, si toti ómenii onorabili ce fusera martori celoru petrecute, — vor numi triumfulu guvernului ceea ce elu e: *invingerea blastematíelor celoru mai infernali si brutali — in contra dreptulu si dreptatei.*

In catro tinde, unde vré se ajunga stepanirea nòstra pre acésta cale, prin aceste medilòce — pre bine pricepem; — unde insa va ajunge intr'adeveru — numai Ddiu bunulu póte se scia!

Un'a dd. tare se insiela, candu adeca triumfa si credu cá, pre noi ne-a facutu nepotintiosi si nefericiti — prin scóterea din parlamentulu loru. La anulu 1863 stepanitorii de atunci au crediutu cá nefericescu si facu imposibilu pre Babesi pentru natiune, prin scóterea lui din Viena de la cancelaria aulica si internarea lui la tabl'a regia din Pesta. La anulu 1865 ei au crediutu cá-lu prepadescu cu denunciárilu comandate de ei si publicate prin unele gazete marsave. In anulu 1869 ministeriulu magiaru a socotitu cá-lu omóra prin destituirea sa din postu, fora judecata si cu secestrarea despotica a dreptulu si de pensiene dupa unu servitiu de statu peste 20 de ani. Astadi totu acestu parintescu, moralu si patrioticu guvern crede, cá-lu va nimici pre Babesi prin eschiderea celainica din Dieta.

Tóte aceste sfortiári dovedescu numai cá — acestu potericu guvern magiaru duce mare frica de Mocionesci si de Babesi! Fia stepanii nostri convinsi, cá — *nu consideramu de nici unu folosu si nici o onóre, a siedé si a ni manó in dar dilele vietii cu ei, intr'unu parlamentu, compusu in modulu si din elementele Dietei unguresci* ce este se se deschida in septemvre 1872. A nume personalmente — nu perdemu, ci cascigamu prin eschidere din Dieta domniloru magiari.

Èr onorabilulu nostru publicu, natiunei nòstre pre amate, i dicemu seriosu: se nu decada cu inim'a; se nu créda cá volnicia guvernului ne va aduce in perplexitate si ni va impededá lupt'a, naintarea nòstre intru aperarea si devoltarea natiunale. Nici decátu.

Déca caderea nòstra urmá fora in-

trevenirea fortiatoria si corrupetoria a guvernului si a organeloru sale, prin liberulu votu alu poporului, atunci noi nesmintitu trebuiá se ne convingemu, cá politic'a nòstra, macaru cátu de bine combinata era ea subieptivminte, poporului nòstra nu convine séu celu pucinu nu i e priceputa: dar dupa ce avemu cea mai deplina cunoscintia despre machinatiunile si chiar fortiárilu fisice la alegeri, din partea guvernului si a omeniloru sei, — convictiunea nòstra este tocmai contraria, aceea adeca, ca — politic'a si lupt'a nòstra a fostu bine priceputa si a convenitu pre deplinu interesulu poporului, dar cá ea tocmai pentru acést'a, a fostu periculósa si nesuferita domniloru de la putere.

Acestu adaveru este positivu si invederatu ca si — *de dubue ori duoi patru.* Si asiá prin intrevenirea si influintiarea sa nemorale la alegeroi, guvernulu magiaru tocmai contrariulu ni-a doveditu de cea-ce doriá a dovedi.

Ce a doveditu eclatantminte dnii stepanitori, este — ceea-ce noi pururia am pretinsu, cumca loru nimica, *nici lege, nici patria, nici morala si omenta, nici reputatiune publica*, nu li e santa séu draga, ci singuru numai interesulu loru propriu, pung'a lor si puterea lor!

Va se dica, au doveditu — nu ce si, ci ceea-ce noi am vrutu. Si catra acést'a inca si altu mare bine ni-au facutu, au facutu pre miserabili nostri din propriulu nostru sinu, a depune masca si a esí pre facia. Ne-au mantuitu asia-dara de spionii si tradatorii nostri interni. Acestea sunt casciguri pe cari curendu — cu ajutorulu lui Ddiu le vom escotá!

Nemic'a pentru noi romanii, simpli si pucinu esperti in politic'a cea rafinata, nemic'a n'a potutu se fia mai greu si mai fora folosu, de cátu — o lupta parlamentaria — intr'o camera arbitraria, facia de unu regimu reactionariu, cu putere absoluta. Noi — ceea ce s'a intemplatu acuma, am prevediutu si predisu de multu: de unde este cá, nici nu suntemu suprinsi, nici consternati, fiindu cá nu ne-a gasitu nepregatiti!

Ne vom socoti deci cu seriozitate si ni vom statorí alta politica, fiindu cá ni s'au stramutatu imprejurárilu. Póte se ni transpunemu lupt'a dupa acelasi programu de pana acuma — *pre altu terenu;* póte se ni schimbamu programulu si sistem'a dupa recerintiele momentulu si astfeliu se luptamu; dar in fine póte —

FOISIÓRA.

Istoria critica a romaniloru.

„Aduceti-ve a minte cá fora istoria nu este Patria, si fora dragoste catra istoria (patriei) nu póte fi dragoste catra Patria.“
A. Hasdeu (atalu.)

— Urmare. —

Dintre toti Romanii cáti s'au ocupatu cu istoria natiunale, de la oronicariulu Urechia pana la Balcescu, fia in Moldava, fia in Ardélu, fia in Tíer'a Romanésca, patru barbati numai ii gasimu noi vrednici de a fi fostu sacerdotii acestei devinitati, magistra vitae, dupa cum o numesce regele oratoriei Cezerone.

Acestia sunt: Mironu Costinu, Dim. Cantemiru, Sincaiu si Balcescu.

Ilustrulu Mironu Costinu nu serie ca Sa-lustiu si Titu Liviu pentru a face discursuri, oi ca se n frunte: *„ocarele si basnele si aoele nu putiene, ale lui Eustatie, Simionu Dascalulu si Misailu Calugeriulu;“* elu serie dupa izvóre grecesci, latinesci, slavice ca: Quintus, Curtius, Eutropiu, Bonfiniu, Toppeltius, Kromer,

Bielski, Strykowski, Piaseski. Istoria, cum o intielese elu, ne invétia: „cu acele trecute vremi se pricepemu cele venitorie.“ Invetiatu, cunoscendu limbele clasice si limbele slavice cu perfectiune, Costinu serie in versuri polone poem'a: Descrierea Moldavei si a Tíerii-Romanesci, in 3 canturi, in versuri de acelea cari, dupa cum observa d. Hasdeu, egaléza prin puritate, elegancia si indrasnéla pe ale poetiloru celoru contimpurani lui, precum Bartolomeiu Zimorowicz, Gawinski, Opalinski, Twardowski, Chroscinski, etc.

Dimitrie Cantemiru, celu mai invetiatu Romanu din secululu XVII, patriarhulu criticei si mai alesu alu eruditiunei istorice in Romania, autorele celei d'antaiu si singurei pana astadi opere filosofice originale, scrie cu scopu ca: „Mosiei, precum ca a vulturulu (sub a caruia chézi s'au nascutu) cea din fire si din nascere tineretie se-i întóroemu, tare nadejduimu . . . si pe cele cu vechimea vremiloru ingropate a vechiloru istorii comóre, la lumina a le scóte si la tréb'a de obste a le aretá mesili.“

Elu este primulu care descrie originele

nòstre in modu criticu, aretandu absurditatea celoru ce pretindu cá in sangele Romaniloru n'ar fi nici o amestecatura straina. Elu este primulu care duce mai departe criticismulu lui Costinu, inzestrandu literatur'a istorica cu opere, cari, cu dreptu cuventu, l'au facutu o celebritate européna.

Sincaiu, divinulu cersitoriu, acél'a care suferí unu martiriu, de o viét'a intréga pentru a dá ginte latine de la Dunare, istoria Romanismului, este fora indoiéla Muratori alu Romaniloru. Infruntandu miseria si ale dusimaniloru uneltiri, nemuritoriulu barbatu stringe materialu in decurgere de mai multi ani de prin tote bibliotecale si archivele din Ungaria, Germania si Italia, lasandu-ne neperitoriulu monumentu: Cronic'a Romaniloru, de care inamicii némului romanesc diceau in bar-bar'a lor furia: opus igne, auctor patibulo dignus.

Balcescu, oh! despre Balcescu, pe dlu Hasdeu se-lu lasamu a vorbi, cáci d-lui este primulu care l'a ntieleseu:

„Istoriculu este unu uvrieru si unu artistu totu d'o data.

Ca uvrieru, elu aduna; ca artistu, elu dá brutei materie aceea sublima expresiune, care face cá statutele lui Canova séu curtile Alhambrei nu sunt din pétra, cá Madona lui Rafael nu este o panza séu o scandura imbuibata de nesce sucuri vegetale.

Sculptorulu, pictorulu, architectulu sunt numai artisti: ei lasu vulgulu sarcina pro-visiunii.

Istoriculu, din contra, elu singuru stringe, singuru scóte petre, tiese panza, taia scandura, ferbe culori, si apoi totu elu singuru sculpa, edifica, pinge!

De aceea sunt destui sculptori, destui architecti, destui pictori; de aceea sunt pre putieni istorici.

Unii gramadescu fora a avé geniulu de a créa: cei mai multi creédia fora se fi avutu rabdare de a gramadí.

Unii facu temelii fora edificiu, altii facu edificiu fora temelii.

La Romani, am vedutu pre neopositulu Sincaiu colindandu cu desage pe spate, pentru a culege unu chaosu de petice, bune si rele, pretioase si netrebnice . . .

de ocamdata sè ni punemu spad'a in cuîu si sè asteptâmu efeptele neevitabili ale reactiunei, pana atunci reculegendu-ni si organizandu-ni poterile.

Mai înainte de tôte recunoscemu necesitatea de a luã o pusetiune câtu se pôte de moderata si prin urmare sicura, carea sè ni faca possible asteptarea in pace si cu rabdare a celor ce — neaperau trebuie sè urmedie.

Publiculo celu mare, natiunea romana, poporul nostru, suntemu convinsi cã va fi — pururia cu noi. —

Numerulu alegeiloru cunoscuta pana in momentul candu scriîmu acestea este 145; intre acesti deputati alesi, cam 106 sunt deãkisti, si abiã cam 29 opositiunali. Natiunala-opositiunale pana astadi nu e alesu nici unulu.

Poimane, luni, vinu la ronu alegeile in comitatulu Aradului; mercuria viitoria in alu Biharului. Din ambele sperãmu a cascigã siesse deputati natiunali, dõra si opositiunali. Vom vedè. —

Cã stang'a centrale a suferitu perderi mari, ne dõre pentru principiu, dar privindu la portarea õmeniloru ei prin pãrtila nõstre — nu pôte sè ne supere. Cerculule Snu-Nicolaulu-mare si Aradulu-nou, prin ungurii stangici le-am perduu, cari in celu d'anteu, in locu sè ne spriginèsca, ne-au intrigatu si subseptu; ér in alu duoilea, in momentul decisivu ne-au parasitu!

De multu noi totu li spunemu opositiunaliiloru centrali, cã — combatandune ei pre noi, 'si combatu si slabescu propriile loru base liberali si opositiunali.

Ce atunci nu vrèu sè pricepa, astadi trebuie sè semta amar. Astfelu o patiescu pururia socii necredintiosi; astfelu va s'õ patiesca si natiunea magiara, de nu-si va indreptã portarea facia de noi, romanii! — —

Diet'a Croatiei s'a deschisu samta in 15 iuniu. Rescriptulu Domnitõului este tennutu in tonu inblanditoriu admonesce mai vertosu la armonia si eliberarea de reforme interne.

Despre proportiunea partiteloru latele variédia. Atãt'a este afore de tõta ndoiel'a cã Regimulu a alarmatu si adunatu pre virilistii sei de prin tõte colbiurule lumei, astfelu incãtu abiã duoitrei vor fi lipsitu, si si aceia se asteptau.

In astmodu a fostu cu potintia a paralisã intru câtu-va preponderanti'a numerica a partitei natiunale, ba inca nutrescu guvernamentalii sperantia cã li va succede si maioralisã pre natiunali.

Adeverulu se vede cã a fostu in diu'a prima, cumca partit'a natiunale, si cu fractiunea nedependente si medilocitõria — a numeratu 55 voturi, partit'a unionista si cu magnatii virilisti — 56!

Insa — dreptulu celu mare, intieliginti'a cea subline si mass'a poporului este o natiunaliu.

De aci este cã, guvernulu magiaru

in totu modulu tinde si lucra pentru unu compromis, si sè se fia inoitu chiar si la modificarea pactului de unione.

Vom vedè. —

In cestiuenea miscãriloru natiunali in Transilvania, in care privitã telegram'a si apeluulu ce publicãmu in fruutea fiesi — ni dau deslucre despre directiunea ce luara acelea, mai avemu sè amintimu urmatõriile:

La representatiunea ambiloru parinti metropoliti pentru o adunare natiunale, ministriulu ungurescu sè fia datu resolutiunea cã — atare adunare se pôte tiendè si dupa incheiarea alegeiloru!

Ast'a ni se impara o ironia. Destulu insa cã, metropolitii sè fia parasitu tõta sperantia d'a potè aduce natiunea romãna la o buna intielegere si solidaritate. Intr'aceea cercurile, unde numai au cãte o bieta de intielegintia conducetõria, 'si panu pre candidatii loru natiunali, dintre cei mai buni barbati celi stau spre dispus-tiune, si — bine facu!

"Politik" din Praga, are o corespundintia din Viena, care ni spune, cã faimosulu eppu Olteanu, a fostu chiamatu la pré nãtulu locu si de acolo insarcinatu cu o misiune secreta ca- tra ambii metropoliti romani din Transilvania, — cum se dà cu sém'a, in causa alegeiloru. Acèsta faima atribue MSale, Imperatulu — miberabila rola de cortesiu alu dlu. Lónyay si compania, de unde noi — nu potemu sè-i dãm crediamentu de felu. Nici nu potemu sè ni intipim cã MSa, facia de ambii metropoliti, in vre o causa s'ar servi de cea mai õrba unelã a unguriloru pentru informare si medilo ire. —

Triumfulu contrariiloru!

Triumfulu aristocratiei pre a cãrei mani a datu Imperatulu tier'a, dlu episcopu Olteanu, precum ni spune o telegrama, l'a serbatu cu unu banchetu, o mеса stralucita.

(I s'a potutu; cãci scimu câta avere, cãte mosii a ereditu de la parintii sei!)

Èr "Pesti Naplõ" in nrulu de ieri, despre acestasi triumfu se sprima astfelu:

"Cu marõt'i'a invingera in Capitala, totu intr'o dia s'a intempletu caderea clichei romane natiunale a Mocionesciloru."

(Numirea de "clicha natiunale" este noua noutia pentru noi si se potrivece a supr'a nõstra chiar ca musca' n urda!)

"Ferba sangele in amicii patriei, ai pãcii si ai desvolatiunei constitutiunali. Magiari-meã s'a impreunatu cu natiunaliãtãile adeveratu iubitorie de patria, si acèsta coalitiune gigantica s'a redicatu ca unu omu si cu võcea indignatiunei a detunatu: Nu ni trebuie!"

(Cumca o coalitiune a lucratu in contra nõstra, aceea am vediutu; dar cumca magiarimeã s'ar fi redicatu de o parte, tocmai asia e de neadeveratu, câtu de mare mintiuna este, cã de coalita parte ar fi romeni-meã. Adeverulu e cã, s'a impreunatu oligarchi'a magiara cu õmenii fora semtu morale si fora consiintia natiunale la noi, — spre ce scopu, bine scitmu; — prin ce meditõce, — alegõrii nostri au vediutu eu ochiul.)

"Toti matadorii asiã numitei cliche natiunali au caditu. Marele comitatu alu Carasiului a alesu numai deãkisti. In Temesiu, Aradu si Torontalu fãlfaia stindardele nõstre invingetõrie. Alesii natiunali sunt fideli neinstrainabili ai ideei statului magiaru, si dèca undeã, apoi aci invingera partitei deãkiane este identica cu cultulu adevertatului patriotismu."

"Acoste voturi atãt'a vor sè dica, cã — natiunaliãtãile primescu politic'a lui Deak." —

(Asia sè vi ajute Odieu, precum vorbitu adeverulu! — Asia sè fiti fericitu si voi si fiii si nepõti-strãnepõti vostri, precum iubiti dreptatea si ati urmat'õ l'a alegeri, si precum alegõrile sunt rezultatulu genuinu alu dreptulu si dorintiei poporului!)

"Reform" este cevasi mai frivole. Ea eschiamã: "Cine a mai vediutu candu-va, ca o natiune sè abnegò o partita astfeliu, cum abnegã intr'ega Ungaria pre acèsta opositiune! — Astfeliu cade numai revolutiunea si despotismulu."

(Seraca lume, cum acestu cascigu prin fortia si coruptiune — a orbitu si a nebunitu totalminte pre cascigatori! Nu-si mai aduce a minte, nici huna õra cum republicanii francesi, o data amãgiti de nimbulu si succesele rebelice ale unui omu mare, o alta data corupti si teroristati de unu usurpatoriu cu nume mare, au trãtitu cu votulu loru republicã si libertatea, si si-au decretat unu sclavagiu, carele ii-a dusu la — Waterloo si la Sedan!)

"Natiunea — ce felu de natiune, nu ni spune "Reform" — "natiunea dã dreptu acestei multu cãrtie maioralitãti — intr'una modu, in câtu ea, maioralitatea, regimulu, stã frapata nãntea marime victoriei sale!"

(Adeca: si insasi partit'a guvernulu se inspãmãntã de rezultatulu nemoralitãtei guvernulu si a organelorlu sale. Nu ne mirãm!)

In fine "Reform" spera cã, maioralitatea, va sè dica partit'a lui Deak, acum in lips'a de o opositiune destulu de considerabile, va avè destula potere morale, pentru de a indeplini agendele si ale maioralitãtei si ale opozitiei!"

(Acèst'a caracterisèdia spiritulu sèu politic'a adeverata a deãkistiloru. Ei nu suferu contradicere, controla si corectiune, de câtu numai prin sine insisi!)

Bravo! Sè trãiesca constitutiunismulu absolutistulu alu dloru magiari deãkisti —

Dar "Reform" mai dedica si unu articlu speciale caderei Mocionesciloru si "secretariulu loru Babesiu." In acelu articlu se dice, cã acèsta familia potinte, carea dominèdia Valea Muresiului si dispune de miliõne, este de mare renume si popularitate si a cheltuitu sute de mii, a facutu pana si detorii pentru alegeiri, si totusi ea n'a cascigatu nici unu mandat! —

De aci "Reform" deduce, cã romanulu din Banatu nu-l trebuie "Daco-Romania" ci numai o Ungaria. "Ei, romanii bavationi, vor sè fia cetãtioni ai Ungariei, ér nu — o natiune de sine."

(A mai auditu lumea absurditãti ca acèstea?! — Si de aci se vede, ce prõstia si degradata o tienu domniile magiari pre turm'a de romani, pre carea o ducu sèu mana cu bicululu la urna, ca sè votiedie pentru candidatuloru loru!)

Loculu Mocionesciloru — dice "Ref." ar fi in drépt'a conservativiloru, ér nu intru ultra-stangaci.

(Adeca, aceea ii dõre pre dni, cã acèsta familia ilustra si cu eminentele seu membru Aless. Mocioni, nu s'a pusu sè faca causa comuna si sè apere pre domniile de la potere, pre impilatõrii poporulu, ci apera pre poporulu impilatu! — Credemã ca ii dõre.)

In fine spera "Reform," cã dupa acèsta cadere, unu barbatu atãtu de eminente ca Aless. Mocioni, se va orientã mai bine si va trece acolo unde i este loculu, in taber'a domnilorlu fresce. —

(Prin astfelu de cinismu stupidu si efronte, credu domniile de la potere a cascigã pe Mocionesci! — Astepte numai. —)

Viena, 16 iuniu 1872.

Ajungendu cãte odata in cercurile mai nalte de aci, andu lucruri de interesu, lucruri cari pentru romanii de omenia din Carasiu vor

fi nepricupite dõra. In dilele acèstea, cancelariulu imperialu si ministru de esterne, contele Andrassy, cecetã la casa sa pe milionariulu Guttmann, si locuitorii din curte fusera suprinsi de un'a rara visita si — devenira fõrte curiosi de a scõi causa visitei! Ce scõiu mai multi de câtu unulu, nu remane secretu; asiã si cu visit'a acèst'a, carea s'a facutu pentru onõrea numelui lui Babesiu, in causa de alegeiri in Sasca.

Am intielesu cã Guttmann e proprietariu de mai multe ocne in Moldova-nõua ce se tiene de comitatulu Carasiului, si are multi lucratori adunati din tõte pãrtila. Marele ministru imperialu i-a disu dlu Guttmann, cã sè faca dispussetiunã ca toti aceia lucratori, se intielege — fora dreptu, sè aiba dreptu de alegeiri in Sasca, in contra lui Babesiu; si a rogatu pe Guttmann ca sè-i rãnduèsca sè mèrga pe diu'a de alegeiri toti la Sasca. Si adi audiu, cã Guttmann, onoratu de nãt'a visitei, a luat si implinla anima si a plecatu spre Basabia ca sè se satisfacã dorintia vice-imperatulu si vice-regelui Andrassy, si sè provèda pe lucratori cu indramare si banii de lipsa. *) Poporulu romanu inca nu are nici ideea cum se topece ferulu, otaritu de a fãuri laut u pentru elu!

Tiãra, constitutiune, libertate, omenia domnèsca magiara! Apoi — acesti õmeni mai credu cã romanii vor considerã de onõre a siedè cu ei intr'umu svatu, intr'umu parlamentu pe base nemorali si nelogali! — (F.)

Beeliu (Bihoru) 2 iuniu v. 1872.

Prè onorata Redactiune! In tõta vietã mea, nici candu asi voi, ca prin faptele mele se causediu cuiã neplãceri, ci desi cumva din retaciõ s'ar asã intr'ensele vr'õ erõre, vr'unu defectu, m'asi adopera a indreptã si corege.

Dreptu aceea dar in art. meu cu datulu Beeliu 9 maiu v. a. n. din nrulu 40 alu stinãtõului nostru diariu "Albina", din nescire facendu cãteva sminte, si nevõindu a amena cu coregereã, me rogu, concedeti sè-mi pucinu spatiu.

In descrierea pusetiunei cum stãmu cu alegerea de deputatu in cerculu nostru, intr'altelã mai in fine dissei cam urmatõriile: "Se vorbesce cã dirigatõrii dominiului belènu ar fi recercatu pentru patronisare si pro dd. Josifu Marchisiu protopr., Mihaiu Popoviciu, parochu in Ucurisii si pre Joane Cotuna parochu in Ciuntãhazu, si cã dloru nu li trebuie gratis de la dominiu nici câtu e negrulub sub unghiu." — Am disu despre dloru acèstea mai virtosu din doue cause: a) Pentru cã vediondu-i decorati din partea dlu episcopu cu brãne rosii, ca semn de merito; b) scõindu cã tõte causele natiunale, bisericcesci si scolariu din cerculu nostru, sunt incredintiate in manele loru, — am cugetu cã 'si vor cunõsce dctorintia; — insã fõrte m'am inselatu!

Mi pare reu, cãci treb'a acuma cu totulu s'a intorsu Dumnealoru si-au intorsu manteu'a, frosce — cãci unii õmeni, intre cari si cei numiti, mai mult se interesèdia de mamona

*) Dupa o corespundintia din pãrtila Moldovei dintra cei 454 de alegatori conscriisi din Moldova-nõua, nici 100 nu au fostu de facia la inscriere, cum cere legeã, ci dirigatõrii oneloru au dusu o lista a lucratoriloru, si pe cei multi astfeliu i-au inscriisu, pentru ca sunt lucratori, cari lucra in Borsasã si Baziasiu, adeca afora de pe teritoriulu comitatulu Carasiu; si acèsta toti sunt inscriisi — curatu fora nici picu de dreptu

R e d

Am vediutu pe atãtia "Bolintineni" clãdindu mereu pompõse palatari in aeru...

Balcescu numai, neuitatulu Balcescu, fũ unu adeveratu istoricu, unu adeveratu vrieru si artistu alu nostru; dar vai! mõrtea ilu secerã tocmai atunci candu crisalid'a deveni fluturu.

Pre candu toti imberbii din giuru-ne se laudu a fi ascultatu pe ilustratiunile profesorale de la Berlin si de la Paris, fia ne permisu nõã a avè o mandria multu mai modesta: noi am auditu pe Balcescu.

Istori'a Romaniloru a neobositulu d. Laurianu, care se invetia prin scõlele primare si secundare, lasa multu de doritu; mai cu sèma cã pe langa multele inesaactitãti isvõrite din o pré putiuna trecere a materialulu prin alambiculu criticismulu, acèsta opera nu cuprinde de cãtu: o cronologia cam confusa, numele domnilor romani, bataliele mai insemnate, pe candu despre institutiunile, obiceiurile, credintiele, istoria literaria si artistica a Romaniloru nu se pomenesce.

Totusi nu vomu uitã cã oper'a sa, cu tõte

defectele ce are, a fostu acea in care a nvetiatu atãte generatiuni istoria patriei si fora densa, nu scimu dieu, unde ne-am gasi astadi.

Celebrulu Bacone, care descoperi o nõua lume in sciintie, cu dreptu cuventu a disu cã: "istoria lumii, fora aceea a literiloru, a sciintielorlu, a filosofiei, a jurisprundintiei, a artelorlu, este ca statu'a lui Polyphem, neavendu de câtu unu ochiu, si cã schimbarile in religia si opiniuni misca spiritele si guvernele."

Astfelu o istoria natiunale, in adevertatulu ei intielesu, lipseces Romaniloru; si de aceea noi nu potemu face nici unu pasu solidu pre calea prosperãrii, invertindu-no pe locu si 'n totu felulu, sbuciumandu-ne 'n drépt'a si stang'a, acceptandu de la Nord sèu Apusu scaparea, dãndu din mani fora nici unu sporu, cãci nu scimu ce am fostu, nu scimu ce suntemu, nu scimu ce trebuie sè fimu; de aceea carmacii, in volbur'a treburiloru dilnice au nitatu sè mai deschida cartea némulu, si sè afle misterulu miscãrii popõreloru; de aceea se gãtescu pre lume o multume de legislatori si de resercutori politici cari dau naturei loru o constitutiune nu mai putienu neaplicabile de câtu cea 'nchipuita

in vèculu trecutu de visatorulu I. I. Rousseau pentru Polonia!

Nu mai recea ispita a intimplariloru si timpiloru de primejdii, numai cunoscentia aprofunda a trecutulu, numi acèsta sciintia a vietiei pôte sè ne conduca pasii pe unu teremu sicuru, inlaturandu gresiõlile pe viitoru, gresiõli, pe cari amãricu le resimtimu si de cari ar trebui cu prisosintia sè profite urmasii nostri.

Doui barbati inse, in acèste timpuri de amortire si neconstantia la cele de folosu pentru deschisulu mintii, cu o ardõre ce n'am potè-o indestulu laudã, lucra din respõteri d'ã si nõp-tea la temelã maretulu edificiu.

Dlu Aless. Odobescu, fũntasiulu sciintiei archeologice in Romania, prin pretiõsele-lu lucrari, a atrasu admiratiunea nu numai a Romaniloru, dar a tuturoru celebritatiloru archeologice din Europa. Studiele sale de Petrosã, produsera o profunda sensatiune, — primulu in Academi'a din Petresburg, celu d'alu duoilea in Academi'a de inscriptiuni si frumoõse litere din Paris, unde fũ si admisu in 1865 a luã

parte la interesantele debateri a supr'a acèstei cestiuni.

Dlu B.P. Hasdeu, dupa o neobosita munca de 20 de ani, ingropandu-se in bibliotecã si arhive straine si natiunale, adunandu pribegitele membre ale corpulu mare istoricu, supunendu le lascalpelarile artei, limpedindu cestiunile obscure, a reesitu dejã a pune bas'a unei adeverate istorii natiunale.

Nimeni, dupa nemoritõrele N. Balcescu, nu a dussu criticã mai de parte ca d. Hasdeu care, pe langa o minunata petrundere o rebdsre de feru ce n'õ veti gasi de câtu dõra in unu Thierry, Niebuhr, Momson, pe langa aceea ce se dice in poesia si istoria: inspiratiunea geniulu, dsa mai are o colosale cruditune ce-lu pune mai pe susu de toti connatiunaliu sei. In diece ani, de candu a esitu pe aren'a publicitatii, neobositulu istoricu, pe langa scrierile sale poetice, economice, politice, filosofice, literarii propriu disse, a indiectratu literatur'a istorica cu o multume de opere.

Jonu Voda celu Cumplitu este o opera care cu dreptu cuventu a facutu reputatiunea autorelui. Marea figura a sublimulu erou de

de câtu de națiune! Cesti doi din urma — si in conferința din Tinca, și in cea din Beeliu, respicatu se declaraseră in publicu, că de s'ar intemplă ori ce fortiari, ei neclatiti in credintia vor remanē pre lenga partid' a natiunala opositiunala si vor conlucra cu energia pana la estremitate; atunci noi cu totii nutruiam firma sperantia despre reesire cu stimatul nostru candidatu natiunala. Ei, si dupa aceste ce fū urmarea? Ca si Petru Apostolulu ei se lapedara de noi; pusera onōrea la o parte, si mai ver-tosus dupa ce candidatul de deputatu deakistu se presentā între alegetori, umplendu fiecare-caruia busunariulu cāte cu 100, de locu se schim-bara la facia si trecu cu totu trupulu si cu totu sufletulu in taber' a ungurului, amorisandu-se intru atāt'a de elu, cātu cu entusiasmulu i primira flamar' a si apoi dupa binecuvantare prin mane le loru preotiesci, o acatiara in J. Carandu la casa scōloii, ēr in Ucurisim si Ciuntahazu — in turnurile bisericii!! Va sē dica, „Cas' a tasalbi o facura pescera . . .”

Mai de parte nu potū sē nu amintescu si de notariulu Ioane Bica, carele atātu de bravu se purtā in 14 maiu a. c. cu ocaziunea presentarii mentionatului deakistu între alegatori, si inca insocitu de dd. preotii: J. Cotuna, G. Butico din Siadu, Massimilianu Capitanu din Chislaça si Joane Vidicanu din Craiova, cari imbracati serbatoresci, la comand' a dlui Bica, i csira spre intemplanare, ēr acolo cestinatulu notariulu tienū o cuvintare pre umilita apoi impreuna cu totii plecara contra Beeliu, pentru de a audi program' a deakistulu unguuru, carea tōta a constat din „cā me voui siliti in-tempu de o luna a inetia limb' a oħului!” Dupo programa a urmatu cin' a cea pompōsa, la care a mai participatu dintre preotii nostri si Pera Goldisiu din Mocirla; apoi se fi auditu la toaste. Parintele Cotuna de atunci asa s' a ingrasiatu, cātu mi e tēma, că dōra in veci nu-l va mai cuprinde brān' u rosii!

Intrebu acuma pre dlu notariulu: nūsi mai aduce a minte de expresiunile sale din Tinca, unde cu man' a incruciasita pre peptu naintea lui Ddieu in publicu marturisea că a pretiuitu, că pretiusescu si va pretiuii sangele romanu pururia, că de ōre-ce a fostu năcutu cu lapte de la peptu romanu, nici candu nu va fi tradatoriulu natiunei, ei cu trupu cu sufletu va tienē langa natiune, prin urmare va fi partinitoriulu candidatulu natiunala Georg. Popa?! — Dar apoi santielu loru, ca luminatori si pastori sufereseci ce se numescu, astfelulu luminēdia ei poporulu?! astfelulu ferescu ei oile de lupi?! „Vai lumei de smintēla, dar mai vai acelu' a prin carele vine smintēla.”

Cum deci vom potē reesi noi cu partid' a natiunala, candu dejā accia cari sunt pusi in frunte, spre a conduce poporulu pre calea adevēruului, ilu conducu la mintiuna si coruptiune, la perirea morala si natiunala! —

Unulu interesatu.

Pre malulu Crisitului-rapede, 2. iun. v. (Miscamintele electorale in cerculu Ales-dului.) De candidati la ablegatia dictala ōr se pasiesca in cerculu nostru Joane Gozmanu din partea deachistiloru si Teleczky din partea stangatorilor. Inse de candu au venit la noi dd. Mocioni si Babosiu, nu mai este vorba de

Teleczky, si caruia aderinti anca trecu la Goz-manu, numai ca se ru reesa natiunala romanu Mocioni. Vetii intielege de aci cātu spaima i-a cuprinsu pe contrarii nostri de numele lui Mocioni. Insi strainii acuma dau man' a bucosu cu romanii deachisti, pentru candidatur' a lui Gozmanu. Ca se vedeti la ce culme s' a urcatu agita iunea, Vi impartasiescu aei in copia urmatoriulu actu:

„Jubite in Cristosu Fiule!”

De ora ce Programulu Aradaniloru tien-tindu nemicirea articulu XII. alu leiđi din 1867, care este bas' a pactulu sēu a conventi-unei infiintate si intarite prin inoronarea Ma-iestatii Sale, între Austria si Ungaria, — este cu totulu contrariu intentioniloru parintesci ale Maiestatii Sale, si partinerea acelu-a ar compromite numai clerulu si dieces' a in antea guvernulu, se scrie Jubintiei tale, ca in cointelegere cu Il. Sa contele Haller se conlucedi din tōte puterile intr'aceca, că romanulu nostru Ioanu Gozmanu, in acelu cercu alegatoriu se pota reesi de ablegatu.

Datu in Oradea Mare la 7. iuniu 1872. In Cristosu Parinte Josifu m. p. Episcopu.

Asia dara de dragulu stepanitoriloru si alu contelui Haller vladic' a uita opinc' a, desi credinciosii Prē Santiei Sale sunt in opinci mai toti.

Inse, sē se intemple ori ce, opinc' a precum a fostu natiunala asia va remanē, si-i striga cu reverintia Prē Santiei Sale: *Se trāsca Mocioni!* —

Lugosiu, in 4/16 iuniu 1872.

Onorabila Redactiune! Reactiunea in poli-tica si in biserică, la carea de multu a-ti inde-gatatu cu atātu prevedere si consecintia logica, dejā bate la usa cu maciuc' a sa brutala. Ēn ascultati unele aparitiuni prē caracteristice.

Parintele Pavloviciu din Russova-nōua, cerculu Sasca, s' a aretatu deakistu ultra ze-losu, nu numai că a agitatulu pentru pop' a „Elele,” ci asupra si maltratā poporulu cumplitu cu ajutorulu domniloru de la putere, intr'atāt'a, in cātu comun' a inversiunata cerū la episco-pulu prin telegrafu suspinderea lui, amenin-tiandu altmintrelea că va parasī ierarhi' a ro-mana si va trece la cea vecina serbēsca!

Dlu eppu ordinā in data de telegrafulu pro altu preotu pentru indeplinirea serviciulu dumnediescu. Dupo mediadi totu dlu episcopu primi de la Jamu o cerere, forma de ucazu, din partea supremulu comite G. Ivacicovicu, ca-rele tocmai se afiā cortesindu in persōna in acelu cercu. *) Supremulu comite scrisse epi-scopulu, sē nu asculte de poporu, ci sē-si re-traga in data ordinulu telegraficu si cuventulu datu comunei Russova si sē sustiena pre Pav-loviciu.

Ēta amestecul frivolu a puterei politice in biseric' a nōstra autonoma!

*) O corespundintia de langa Oravitia din 5/17 ni spune că dlu Ēospānu, alarmatu printr' o telegrama a unui corifeu guverniale, carele cerea bani si dispusetiuni rapedi pentru Sasca cāci ōrā periculum in mora, — a alergatu in persōna si a dispusu multa putere armata pentru acelu cercu. Duōcu dile calatorindu prin sate, acestu sluga alu guvernulu nōa dusmanu, pretotindēna a predicatu poporulu, sē se lapede de Ba b e s i u, dar poporulu pretotindēna i-a respunsu cu — „se trāsca Babesiu!” Judii comunali oprescu sub greea pedēpsa pre ne-alegatori, sē nu mērga la Sasca pre diu' a alegerei, cāci si la latitu faim' a ca vor sē mērga cu glōtele. — Asia isī aprindu dd. focu in capu! — R e d.

Episcopulu Popasu, pururiā gat' a spre serviciu domniloru de la putere, printr' unu te-telegramu revocā dispusetiunile sale de mai nainte si porunci — dupa cum i se porunciā, — in locu sē respinga amesteculu cu reso-lutiune!

De alta parte dlu eppu Popasu par' că stā sē depuna si elu maso' a constitutiunale, ca si dñii politici; cāci a luat si elu aerulu ca si cum nici nu i-ar mai pasā de statutulu org. si de sinodu! Tocmai se dede cu autoritatea lui personale o ordinatiune catra invetiatori, prin carea li se impune a cercetā conferintiele si prelegerile inspectorulu scolaru guvernemen-talu din Lugosiu, — ceea ce anu, in urmarea unei decisiuni sinodale; s' a fostu opritu formal-minte.

Acēta ordinatiune a dlui eppu sē fia emanata la o simpla provocare din partea in-spectorulu guvernialu scolaru Billmann!

Cum se vede, suntemu pre cea mai buna cale de a ajunge, ca episcopii si protopopii nostri sē devina slugile umilite a tuturoru dñiloru mari si mici de la putere, in contra drep-turiloru si intereselor nōstre natiunali. Dar — in faci' a acestoru triete aparitiuni — intre-bām: *De ce ni mai trebuiescu episcopi si pro-topopi? Cā dōra si dñii solgabirei si comisari si persecutori ai domniloru ar potē de adrep-tulu dā preotiloru si invetiiloru nostri po-runcile de ascultare si supunere!*

Cui causae entia sine necessitate?!

Sē ne socotimu iute si sē ni reorgani-sām si purificām biseric' a, pana n' a ajunsu a fi totulu degradata si derimata de unii capi peccatosi ai ei! —

Giula-magiara, (cott. Richisului) in iuniu.

(Anarchia in biserică, carei a inse i se puse pedeca prin energi' a unui barbatu intie-pleptu.) Multu stimatē Domnule Redactore! Crediendu că nu va fi fora de scopu a aduce la cunoscintia publica unele miscaminte de prin părțile nōstie, Ve rogu cu deosebita stima se binevoiti, a dā pucintulu spatiu acestei cores-pundintie, prin carea vinu a pune in vederea on. publicu cetitoriu o intemplanare fōrte trista de aici de la noi.

In septeman' a catra serbatorile Pogorirei Duhulu Santu, in comunitatea nostra biseri-cēsca gr. orientala peste 250 de familli erau sē-si parasēsca religiunea strabuna in care s' au nascutu. — Onorabilulu cetitru va intre-bā potē, că — pentru ce causa ar fi acēta o anar-chia in biserică? Ēta caus' a! Presiedintele comitetulu parochialu dlu D. Vasiarhanu, voindu — dupa parere sa — a ascurā banii bisericiesci, a improcsuatu omenii pentru inta-bularea cestionatiloru bani, prin care procedura sermanulu poporu, carele prin timpulu nefa-avoritulu totalminte e scapatatu in starea sa materiala, i-a causat' u spese neaportabili. Prin acēta poporulu intru atāt'a sa indignatu si instrainatu de catra biserică, in cātu cu tōta resolutiunea se decise, ma inca si casuse deja pasi, de a se desbinā de catra biseric' a nōstra si a trece la greco-catolicisimu; si dēca in pripa nu se faceau ingrigirile necesari pentru impedecarea tristelor armari, acestu scopu se si realisā. —

Impregiurarea acēt' u trista si daunosa

pacei si linieci orestiniloru bisericiei nōstre, ve-nindu la cunoscintia superioritatii nōstre bise-riciesci, presant' a sa dlu Mironu Romanu, ar-chimandritulu si Vicariulu episcopescu, Vineri nainte de serbatorile Rosaliloru tora amanare a venit in faci' a loculu pentru complanarea controverselor escate intre poporu si pentru alinarea spiritelor, in celu mai mare gradu inversiunata. —

Si presantiei-Sale parintelui archiman-dritu, dupa ce se ivi intre poporu — prin mani-er' a-i nobila, prin capacitate multu intielēpta si fina, i succese a liniesci spiritiele iritate si-a intorce poporulu.

Nu avem deci cuvinte destule prin care sē ni potemu esprime adenc' a nostra multiamita si reconscintia catra Presantia Sa Domnulu archimandritu, si-lu rogām, sē binevoēsca a primi simpl' a dar profund' a si umilit' a nōstra multiamita pentru bunavoiti' a Sa maritimōsa de carea fiindu condusu, n' a pregetatu ostene' l' a a veni in faci' a loculu si a ni salvā onōrea si interesele bisericiei nōstre. Unu astfelulu de dem-nitariu bisericiescu, carele cu trupu cu sufletu lucra pentru biserică si se interesēza de cre-dintiosii sei umiliti, merita deosebita onōre si apretiuire. Deci i urām si noi din inima cu-rata: ca providint' a divina sē-i tiēna scump' a viētia la multi ani fericiti, ca sē-si pota lungu timpulu indeplinī infiinti' a si autoritatea sa cea nalta, spre interesulu si binele comunu alu bisericiei si alu natiunei.

Cu acēt' a ocaziune nu potū intre-lasā a nu face amintire si despre diferintiele ce dom-nesou între comitetulu parochialu actualu si între celu destitutu din Giul' a-germana, unde fusesi martore oculariu la unu actu de investi-gare ce s' a efeptuitu prin o comisiune emisa din partea Venerabilulu Consistoriu epar-chialu din Aradu in persōnele onorabililoru domni: Petru Petrovicu asesoru consistorialu si referinte la Senatulu episcopescu, si Soe-toniu Petrovicu, asesoru consistorialu si pa-rochu in Simandu. Aci se descoperira multe abusuri in privint' a causelor fiantiali si a manipularii baniloru bisericiesci. Spermū inse regularea completa de la energi' a bravei comi-siuni memorate, care in septeman' a viitōria va sē-si continue oper' a investigatiunala, spermū că va face sē incete defraudarea si dilapidarea averei bisericiesci, din care o parte considera-bila s' a folositu spre scopuri condemnabili. —

In numele mai multoru credinciosii:

Josifu Besanu,
parochu gr. or.

Varietati.

† (Necrologu.) Joane Saru, telegrafistu superioru in Timisiora, tocmai in aiunulu avan-giarei sale de controloru, dupa unu morbu mai indelungatu de peptu, repausā in d' l' a de 4/16 iuniu in florea etatei — de 26 ani, deplanau de amatii sei parenti, frati, sorori, cumnati si o norā, si numerosi amici si cunoacuti. Ferici-tulu repausatu, au fostu unu june — romanu dintre cei mai emininti, cu semiuri adevēratu natiunali, in oficiulu seu cu multa diligiātia, cu o portare esemplara, prin care atrasa asup-rasi amorea tuturoru. Perderea acētui june este o perdere a natiunei si chiaru a umanita-tei. Inmormintarea, care avū locu in diā de

la Jilisce si Cahulu, a acelu mare administra-tore, mare politicu, mare generare, a aceluia care in doi ani facū pentru nēmulu romanu cea-a ce pitioii de sufletu si micii de inima n' au fostu nici sunt in stare a face in dieci de ani acca mare figura a gigantulu, ps care numai nēgr' a tradaro ilu opri d' a nu schimbā faci' a Europei, si a redicā unu imperiu mare romanu, jacea in intunerecu, pulberea vremuriloru ascundieudu-i chiar numele; si ciontita, acca fi-gura nu ocupa in istoriele lui Engel, Wolf, Sinciau, Photinos, Vaillant, Laurianu etc. de cātu cātu-va pagine, si acelea . . . ca vai de ele.

D. Hasdeu, intr' unu volumu de 300 pa-gini, desfasiura miraculosele fapte ale domnu-lui moldovenescu „prin cari persōn' a indivi-duale a lui Ionu Voda se contopescu cu persōn' a cea colectiva a Romaniei si atinge colo-sulu umanitatii.”

Dar aci nu e istori' a numai a lui Ionu. Este a poporulu romanu! Nu este biografi' a lui Plutarchu. Este biografi' a lui Tacitu, isto-ri' a unei natiuni in biografi' a unu omu!

Nu mai Tacitu, numai Hasdeu scoiura a naltā biografi' a pana la rangulu istoriei!

Nimicu nu e in omu mare decātu silinti' a lui catra ceva mai mare de cātu elu.

Cine a cetitu cartea Jonu Voda, cine a cetitu dōne pagini dintr' ensa si nu a simtitu inim' a batandu-i repede, nu a simtitu sufletulu smuldu din fragmentarile maschine ale dilei, si transportatu catra regiuni mai 'nalte, nu a uitatu icōn' a unu viitoriu mai ferice nēmulu romanescu?!

Sunt momente sublime in trecutulul no-stru. Si candu aceste momente sublime se fura de pe seninat' a frunte a betraaulu Vrame pen-tru a se 'nfige cu dat' a geniulu pe marmur' a ree, peste potē ca omulu sē nu trēca peste natu' a-i umana; peste potē ca omulu sē nu-si sentie chiamarea dumnediesca! Cetiti Jonu Voda! In acele pagini, va 'n undelo limpedi ale isvorulu, se reflecta grandio's' a imagine a tre-cutului, si nepotii standu in umire la orasiela fapte strabane, se sbuciuma a le pricepe celu puoimu marime.

Gigantele inse ti aduce aminte pe piticu: trecutul pe presinte. Ēta de de ce atāte alusiuni

la actualitate in cartea dlui Hasdeu. Ēta de aci acularile ce unii facura autorelui operei in cestiune.

Sē fia drepte?

Lasamu pe dlu Armand de Pontmartin, unu judiciosu criticu, se respunda, vorbindu de ilustrulu istoricu alu Franciei Guizot, caruia inamicii sei, — orbiti de spiritulu de partita, — ii faceau analoge imputari:

„Este ōre posibilē, este ōre permisu, ca scriindu cine-va istoria, sē se desfaca atātu de multu de timpulu seu, de sine, de ougetarea sa, de esperintiele sale, luminele ce a dobanditu din contactulu afaceriloru si ōmeniloru, in cātu nimicu din aceste se nu s' asemene in cele ce scrie, in cātu evenimentele ce ni le 'nfatisiēza sē ni para isolate de noi, fora legatura cu ideile, afectiunile, suvenirile nōstre, ce dieu? fora in-semnare posibilē, ca cum noi am fi supusi la alte conditiuni, la alte destinante? Nu, diu feric-ire, nu; cāci istori' a atunci ar fi muta si in-ghiatiata; ea ar semenā unu siru de momen-turi de unde viēt' a n' are sē mai reesa; unu cimitiru d' ate, unde inscriptiunile in lumb' a

mōrta ar remanē neintiesele pentru trecetoru. Istori' a, acēta necropola a corpuriloru, ar fi atunci si necropol' a sufletelor; ougetarile, do-rerile, gresielele, esemplele generatiuniloru dis-parute, n' ar mai gērminā acolo printre tumula-riale petre ca florile si plantele oferite nōveloru generatiuni.

Nu mai scōl' a acelu istoricu trebuie com-batuta, cari pentru trebainti' a unor cause mo-mentane, desfigurēza lucrurile trecutulu, cre-diendu că prin neadeverurile trecutulu potū se spuna neadeverurile presintelui, astfelulu sunt in Francia Louis Blanc, Quinet, Vaullabelle si altii.

Istoriculu trebuie a spune adevēruulu, cāci dupa cum dice d. Hasdeu: „Nu este iertatu a sacrificā etern' a veritate trecatoriulu interesu: se nu as undemu prin minciuna cātle Providintii cāci falsificandu-se o singura veriga, nu vomu mai potē intielege totalitatea catenei.”

(Finea va urmā.)

6/18 iunie, în cimitirului suburbiului *Fabrieu*, a fost un'a din cele mai marelte și pompoze; celebrară 3 preoți și 1 diacon, și cociugulu i fu deportatu prin 6 telegrafisti în frunte cu band'a militara pana la biserica Stlui Ilie, aci dupa finitulu ceremoniilor parochulu din Be regseu, D. A. Cleceanu rosti o vorbire fune brala carea storse lacrimi de la auditori. — Adio! sufletu bunu și ereditiosu! adio, și binecven tata ti fie memoria! — Unu amic u alu repotatului.

(Comitetulu parochiale din Chesintiu.) cottulu Temisiului, protopopiatulu Lipovei, în numele comunei aceleia aduce multiamita și reconosiinta publica zelului și staruintieloru braviloru barbati E. Andreescu și M. Dimitrescu, prin cari dupa descoperirea defraudărilor fa cuate în banii bisericii și midilocirea desdauna rei de catre defraudatori, în fine se puse în lu crare și cumperarea de duce compane pe sém'a santei biserice, din aceiasi bani. În diu'a de 1/13 a curintei a avutu locu santirea acoloru campane prin rss. d. protopopu J. Tiaranu spre mare bucuria și mangaiere a poporulu; și care ocaziune poporul desclintu si-a adusu a minte de numiti a operatori ai intereseloru sale. Cu dorere iusa a observatu totu de o data, că con trarii sei, cu conducătoriulu loru G. D. nici la acésta ocaziune nu s'au potutu retiené d'a nu face neplaceri comunei. Din care cauza îi și rôga pre aceia, sê fia o data crestini si încete ou violențiile și dusmanilile loru; și încete a lucră totu pre man'a și spre bucuria con trari loru nostri nazionali! —

(O întrebare catra fratii de la „Gaz. Trans.“ cari totu mereu se plangu pentru „man'a libera“, data ministeriului unguurescu prin diéta, în privinta a Transilvaniei.) De ôra-ce — precum aréta esperiinta de tôte dile lele ou o mia de esemple, abusurile de potere, calcările de lege, coruptiunea și presiunea de sasu — la noi din coci de Délulu-mare, nici într'o privetia nu sunt mai pucine și mai mîce de candu din colo, am dori sê scim: care ma na libera a poterei este mai barbara și dôre și multu, — cea acordata prin lege, sêu cea ractisata în aceasi mesura în contra lepei??? —

(Esemplariu unguurescu de preotu ro manescu.) A. M., fostu profesore 10 luui la gim asiulu din Beiusiu, de unde — a buna sêma ventu merite — fă naintatu în mersulu racului a capelan. Din capelan în capelan și fe iurite administrature, dupa ce, cinstitu de mu ieri, trecu prin siette statiuni, ajunse acum parocu în S. langa Orade, sêu plebanusiu, cum dice asa, ce poporulu pronuncia plebeusiu. La alegerele de membri în comitetulu cottense, den sulu tienù cu stangacii unguiri în daun'a inte reseloru nôstre. Acum de candu candidéza Lip povnyiczky („pénzröl nem kell gondoskodni“) află că este mai profitabilu a trece la deachisti, si dimpreuna cu adjunctulu padurariulu din Siavaieu luara apostolatulu Lippovnyiczkyanu prin Siumugiu și alte comune romane. Acestuia apoi i dieu unguiri: ce harnicu preotu roma nescu! — „Voa Vi tréba, voa vi-lu vom dá se preotu unguurescu, numai se ni deslegâmu ma nile,“ respundu romanii.

(Ce mai nimeriamu!) Eră în Tino'a

la conscrierea alegatorilor. Oficiali dominiu lui eppescu romano-catolicu impartiau steaguri pentru fratele pispecului (eppului rom. cat.) carele e candidat de ablegatu. Preotulu roma nu B. din F. T. merse se întrebe de unu unguiri liberalu (pre care a buna sêma nu-lu cunoscea) că carele este padurariulu ca se cêra de la elu steagu de alu lui Lippovnyiczki. Ungurulu, batendu si jocu de preotulu nostru care cercă a se vinde, ilu trimise la judele cercuale: Vedei, cel'a este padurariulu, dar se vorbesi cu elu nemtiescu că nu scie altmintre. Acum preotulu B. fece semnu cu degetulu catra judele cercuale si-i ceru (nemtiescu, că limb'a santei sale sub influinta alcoholului tocm'a avea a plecare spre nemtiescu) steagu de alu lui Lippovnyiczki și cinci flor. Numai dupa cerise judele, preotulu se senti pacalitu. — Ba nu s'a pacalitu totusi, căci de cu sêra l'a vedutu lumea esindu din Tino'a cu steagu de alu lui Lippovnyiczky, si-lu falfaiă însusi Santi'a Sa. — Pacaliti erau cei ce l'ar fi alesu de assessore consist. precum se propusesse în sinodu.

(Romania) pan' acuma în corespon dinte diplomatie cu Austro-Ungaria și cu cele lalte state straine a fostu numita „Molda via și Valachia“, acuma însa în contractulu celu mai nou ce ministerulu de esterne austro unguurescu a incheiatu cu guvernulu romanu, s'a recunoscutu denotatiunea „Romania“ ca denotatiune oficiala a principateloru dunarene. Guvernulu dlui Costa Foru se semte fôrte deobli gatu representantiei diplomatie a Austro-Un gariet pentru acésta distincsiune.

(Istoria critica a Romaniloru,) monu mentosulu opu alu marelui literatu B. P. Hasdeu, precum am mai amintitu si cu alta ocaziune, apare în patru fascioare, fie care de câte diece oole celu putiune. Fascioa I. a aparutu deja acù trei luni. Pretiulu fascioarei I: 5 lei nuoi, adaugendu pentru strainatate și portulu postalulu.

Acestu opu, a supr'a caruia publicâmu o Foișôra démna de obiectulu celu tratédia, este unu unicu în literatur'a nôstra. Cele patru fascioare vor formă: „Istoria terito riali a tierii romanesce pana la anulu 1400.“ Fie-care romanu deci ce mai are sentiu roma nescu în inim'a sa, caute sê si procure acésta carte și s'o pastredie și studiedie, s'o cetésca și recetésca ca evlaviosulu pre „Tatalu celu cervescu.“ Pentru unu poporu ce staruesce spre a cuprinde unu locu între popôrale civilizate, cunoscinta trecutululu seu este nedispensabila, „câci biografi a barbatulu nu trebuie sê uite ceea ce fusese junele și copilulu,“ — precum se esprime marele Hasdeu în prefaci'a opului seu. Romanulu carele scie ceti și nu posedie „Istoria critica a Romaniloru,“ — acel'a nu este luminatu romanu.

Provoare.

Reuniunea invetiatoriloru din comitatele Huniadbra, Zarandu și scaunulu Orastiei, va tiené în 10 iuliu a. c. nainte de amédiadi o sedintia generala estra ordenaria în Institutulu pedagogicu de statu din Deva, la carea membrii reu niinei cu respectu sunt invitati prin acést'a.

Obiectulu principalu alu desbaterei este: recomandarea spre remuneratiune a invetiatoriloru binemeritati, — pre bas'a ordinatiunei Escelentiei Sale mi

nistrulu de cultu și instructiune publi ca, emisa în 5/1 nr. 26,035, publicata în fôi'a invetiatoriloru nr. 3, — pe cari reuniunea are dreptulu de a-ii remendă.

Deva, în 14 iunie 1872.

Laurentiu Balázs, m. p.

presiedinte.

Nicolau Adorján, m. p.

notariu.

Concursu.

Fiuindu că alegerea de invetiatoriu la scol'a confesionala romana de langa biserica în comun'a Covasintiu, — defipta pe 6 iunie în lips'a de recurenti cari ar fi coresponsu condi tiuniloru concursuale nu s'a potutu realisă, cu acést'a se deschide concursu nou.

Emolumintele sunt: 350 fl. v. a. bani ga'ta, 12 sinige de grâu, 6 sinige de cucurudiu, 12 orgli de lemne, din care este a se incaldi și scolla; cortelu liberu cu gradina de leguriu, si de la fie-care ingropatiune câte 50 cr.,

Doritorii de a ocupă acestu postu invetiatorecu, sunt avisati a-si trimitte recursurile, providiute cu estrasu de botesu, cu atestatu de moralitate, cu testimoniu despre absolvarea cursuriloru pedagogice, și de calificatiune cu calculu bunu, precum și despre absolvarea de 4 clase gimnasiale cu succesu bunu; — cei ce vor produce atestatu, cumca sunt bine meri tati pe terenulu invetiamentulu, voru avé preferintia, macar de ar avé numai 4 clase normale.

Recursurile bine instruite si acomodate condiuniloru espuse sê se substérna comitetulu parochialulu gr. or. în Covasintiu pana la 29 iunie c. v. 1872, candu se va tiené alegerea. Dorindu poporulu ca concurentii sê se produca din cântările bisericosoi, de ôra ce pe langa calificatiunea cea mai susu descripta, numai pre celu ce va cantă bine, ilu va alege, — cu acésta se avisédia, ca sêu pana la alegere, sêu la diu'a alegerei sê se infatisadie în persôna.

Covasintiu, 7 iunie st. v. 1872.

Comitetulu parochiale.

Cu scirea si convoirea mea

Joanu Moldovanu m. p.

1—3

inspectore cercualu de scôle.

Concursu.

Spre ocuparea postulu de parocbu în Monostoru, cottulu Temisiului, cu care postu sunt impreunate următoriele emoluminte: 30 jugere de pamentu, stol'a de la 269 de case romane și serbe, și biru 55 de chible; era pe unu timpu — pana la despartirea serbiloru, inca 40 de chible de grâu, se eserie concursu pana în 25 iunie a. c. pana candu doritorii de a ocu pă acestu postu, sunt avisati recursurile loru, adresate catra sinodulu parochialulu, cu documinte pentru cualificatiunea prescria în statutulu organicu, și despre cunoscinta limbei serbe, a lo subterne domnului protopresviteru tracu tualulu Meletiu Dregheciu în Temisioara; avendu apoi alegerea a se tiené în 29 iunie 1872 st. v.

Comitetulu parochialulu din Monostoru.

Cu scirea și convoirea mea:

Meletiu Dregheciu, m. p.

2—3

protopr. Temisioarei.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorecu în comun'a bisericeasca gr. or. romana din Ghiroda, se eserie concursu pana în 29 iunie a. c. st. v.

Cu acestu postu sunt legate următoriele emoluminte: 180 fl. v. a. din care suma are a fi providiuta scolla cu 8 orgli de lemne; 2 jugere de aratura, 2 jugere de fenetie, 1/2 jugeru de gradina, 30 meti de grâu, 25 meti de cucu rudiu și cortelu liberu.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si trimitte Suplicel'e scrise cu propri'a loru mana, indreptate catra comitetulu parochialulu, și pro vidiute cu documintele necesari mai alesu des pre absolvirea preparandiei și despre esame nulu de cualificatiune, la inspectorulu scolaru cercualu în Temisioara pana la susatiansulu terminu.

Ghiroda în 1. iunie 1872.

cu consensulu meu:

Dr. Vasiciu, m. p.

inspect. cerc. de scôle.

Comitetulu parochialulu.

prin Petru Anca,

presiedintele acestuia.

1—3

Concursu.

La parochia vacanta din comun'a Henchirisiu, protopresviteratu Beiusiului, cottulu Biharului, se deschide concursu pana la 18 iunie vechiu a. c. Emolumintele: de la 175 case câte una mesura de cucurudiu sfarmatu și stolele regulate.

Concurentii au a adresă recursel'e loru catra comitetulu parochialulu și a lo subterne dlui protopopu Georgiu Vasileviciu în Beiusiu. Henchirisiu în 29 maiu 1872.

În contielegere cu pr. o. d. protopopu tractualulu.

2—3

Comitetulu parochialulu.

Concursu.

De venindu vacanta parochia Varasieni, cottulu Bihariei, prtrp. Papmezeulu, prin acést'a se eserie concursu pana în 24 iunie a. c. c. v. candu va fi si alegerea de preotu. Emolumintele sunt: pamentu de 16 cubule gradina parochiale de 1 cubulu, tóta cas'a 1 di de lucru și stolele indatinat.

Doritorii de a recurge la acésta parochia au a-si trimitte recursurile instrate conformu „statutulu organicu“ la subscribulu adm. protopopescu.

Varasieni 21 maiu v. 1871.

În contielegere cu

Comitetulu parochialulu.

Elia Moga m. p.

adm. protop.

2—3

Concursu.

Din partea comunei promontoriale de Sirta-Vilagos, la statiunea vacanta Notariale impreunata și cu perceptoratululu, se desch de concursu pe langa o léfa anuale de 500 fl. v. a. cu următoriele condițiuni:

1. Concurentulu are de a documentă, că a depusu esamenulu notarialu cu sucesu bunu; 2. Va fi deobligatu a depune cautiune o suma de 2000 fl. v. a. în bani gata, sêu în re alitati pe langa intabulare.

Doritorii de a ocupa acestu postu nota rialu si-vor asterne recursel'e documentate — la subscribulu capitanu promontorialulu în Sirta pana în 16 iunie a. c. st. n.

Datu din sedintia scaunului promontor ialu în Sirta-Vilagos, tienuta în 30 maiu 1872.

Gustavu Stampf m. p.

capitanu promontorialulu.

3—3*

CONSPECTU

de afacerile Institutulu de creditu și economii „ALBINA“ din Sibiu pre timpululu de la inceputu pana în 31 maiu 1872.

Percepte:		Erogate:	
Capitalu de actiuni respunsu	93320 —	Efecte de valôre cumperate	30500 —
Competintie de spese (contribuiri la acoperirea speseloru, câte 1 fl. de actiune dupa 2808 actiuni)	2808 —	Interese rebonificate pentru efecte cumperate	137 50
Efecte de valôre vendute	30500 —	Cambie (politie) escomptate	43919 17
Interese dupa efecte de valôre proprii	780 20	Interese de reescomptu	58 50
Tiparituri vendute	59 50	Anticipatiuni pe obiecte de valôre	1200 —
Inlocări de capitale spre fructificare	4735 61	Spese de fondare	9563 81
Cambie (politie) reescomptate	6300 —	Mobiliu	742 98
Interese de escomptu	1743 60	Cumperare de moneta	21 —
Interese de lombardu	30 —	Imprumute pe la reuiniuni	65837 50
Contribuiri la fondulu de garantia alu reuniuniloru (cuotele platite de participantii)	10103 50	Tiparituri	784 76
Interese dupa imprumutele simple date la reuniuni	4114 68	Salarii	596 66
Incurse la fondulu de riserva generalu	2726 —	Spese curente, chiria, spese postale, etc.	290 83
Incurse de la diversi creditoru	1207 —	Esitate la diversi debitoru	1297 —
		Starea efectiva a cassei cu 31 maiu 1872	3478 38
	158428 9		185428 9

Dupa prob'a de bilantiu presentatu în sedintia plenara din 1. ale curintei a Consiliulu de administratiune, operatiunile de pana aci represinta unu cascigu de 7131 fl. 95 cr.

Reuniuni de creditu are institutulu infintiate cu totul 12, cu unu numeru preste totu de 738 participantu.

Sibiu, 10 iunie 1872.

Directiunea institutulu.